

רעיתון

עלון קהילת רעים
מודיעין – מכבים – רעות
והסביבה

גיליון מס' 53

א' תשרי התשפ"ו
22 בספטמבר 2025

ברכה לשנה החדשה אייל ישפה

דקות בודדות לפני שנרצח. השלום היה יעד מרכזי בהווה שלנו "סור מרע ועשה טוב. בקש שלום ורודפה". כך זה היה פעם. מאז נדחק השלום לקרן זוית, מושפל, גלמוד, מרוחק ועזוב. השבעה באוקטובר לימד אותנו שאנו חייבים לפעול כדי לסיים את הסכסוך. לשם כך עלינו להעדיף את ערך השלום על פני ערך האמת. פחות לבדוק מי אשם עד עכשיו, ויותר לשאול איך נחיה מעכשיו. סכסוכים איומים וקשים ברואנדה, בצפון אירלנד, בקפריסין, הפסיקו את מעגל האלימות באמצעות בחירה בשלום והעדפתו על פני ברור האמת. דברי בית הלל: כדי לשמח את החתן יש להתייחס לכלה כאל נאה וחסודה, משום ערך השלום, ולא דברי בית שמאי שביקשו להתייחס לכלה כמות שהיא, משום ערך האמת. בואו ונרים כוסית לכבודה של מדינת ישראל יהודית, דמוקרטית ושוחרת שלום.

נסיים בתפילה לשלום וחזרתם של החטופים:

נושאים אנו תפלה
כמיהה ובקשה
שישובו יקירנו לגבולם,
שלא תפל שערה משערות ראשם
שנחזר ונתאחד עם כלם.
מיחלים אנו להחלמת הפצועים בגופם ובנפשם,
משועים לשלומם ומצפים לבואם של כל השבויים,
החטופים והנעדרים.
נפלל שלא יחסך כל מאמץ ולא יגרע חלקם.
שישובו במהרה לקהל ישראל, לבתיהם ואלי יקיריהם

שנה חדשה עומדת בפתחנו. שנת תשפ"ו ובשיכול אותיות, שתפו – שנה של שותפויות. יש בשנה הזו מסר לנו, לכוחות הליברליים במדינה ובעם היהודי. להעדיף את שיתופי הפעולה בינינו על פני המסר המאוד מדויק והספציפי של כל אחד מאיתנו. עלינו לשתף פעולה עם כל מי שתומך במדינה יהודית ודמוקרטית, החותרת לשלום. אם נשכיל לשתף פעולה תחת שלושת קווי היסוד הללו, נצליח להבטיח את קיומנו במזרח התיכון לאורך דורות. אני מבקש לכוון את הפנס בקצרה לכל אחד משלושת מרכיביה של המדינה שאנו מבקשים:

מדינה יהודית

מדינת ישראל הוקמה כמקלט לכל יהודי העולם. מאחל לנו שנדע להיות מדינה שכלל העם היהודי גאה בה. מדינה שמברכת על ריבוי היהודיות ומסייעת לכל יהדות לשגשג ולפרוח. מדינה בה השבת תהיה גורם מאחד של כבוד האדם, של שוויון ושל חמלה. מדינה בה כל אישה וגבר יוכלו להתחתן עם אהוב או אהובת ליבם. מדינה שתהיה מרכז רוחני לכל יהודי העולם. מגדלור של צדק, שוויון, חירות וחמלה.

מדינה דמוקרטית

ערכי הדמוקרטיה חרותים בליבה של מדינת ישראל החל ממגילת העצמאות שהיא המסמך המכונן את עצמאותנו בארץ ישראל לאחר אלפיים שנות גלות. מאחל לנו שנדע לפעול לאורם ולחזק את יסודותיה הדמוקרטיים של המדינה. שגן על כבודו של כל אדם. שנקפיד על זכויות אדם לכל אדם. שכל אזרח במדינה יחוש שהמדינה היא שלו ובשבילו. שנבחרו הציבור שלנו יפעלו תוך שמירה על בלמים ואיזונים מתוך חרדת קודש למען רווחת כולנו.

מדינה שוחרת שלום

ממש כפי שהשלם גדול מסך חלקיו, כך גם גדול השלום מסך מחלוקותיו. בעבר היינו אומה כמהה לשלום. הלא דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. בעצרת בכיכר מלכי ישראל בארבעה בנובמבר 1995 טבע רבין את הסיסמא "כן לשלום ולא לטרור"

תשפ"ו מפציעה / יאיר שרן

וגם הצלחה לכל משקיעי הבורסה –
 חמסה, חמסה, חמסה.
 על חברינו ברכות מאליפות נעתיר,
 ובריאות וחסן נאחל למכביר.
 ולמשפחתנו נבטיח שגשוג וצמיחה,
 שנה מלאה אשר והרבה שמחה.
 שנה באה וכלה בשורה,
 מכוס יהבה נשתה ולו במשורה.
 נשכח כל צרותינו מהשנה הנגמרת,
 ימתקו זכויותינו בשנה הנוצרת.
 את השנה החדשה נקבל בתקווה
 ברוכה הבאה תשפ"ו שלום לך תשפ"ה.

שנת תשפ"ה מגיעה לקצה
 ופנינו נשואות קדימה בצפיה
 ואנו חושבים: מה מהשנה שעברה נקח,
 ומה מהשנה שתכלה לעד נשכח?
 את הקללות לפח ההיסטוריה נשליך,
 את ההצלחות על עטרת ראשנו נמליך.
 את האקזבות עמק-עמק נטמין,
 ואל מול ההשגים ראשינו בכבוד נרפין.
 את הלקחים נלמד ונפנים,
 ולכל מיטיבנו נודה ללא משוא פנים.
 שנה חדשה באה, עגלתה עמוסה,
 ובאמתחתה הגשמה לכל תקווה כמוסה,
 מרפא ומזור לכל חלי, פצע ומרסה,
 מנוחה ומרגוע לכל יושבי הפרסה,

צילום מהאופניים – רון בן יעקב

בצער עמוק אנו מודיעים על פטירתו של

בני, בעלי, אבינו ואחינו

ישראל בן ישראל

ההלוויה תתקיים ביום שישי, י"ב באלול תשפ"ה, 05.09.2025

בשעה 14:00 בבית העלמין במודיעין

המשפחה האבלה

יושבים שבעה
בבית המנוח בארבל
15, רעות

**קהילת "רעים" אבלה וכואבת עם הסתלקותו של חברנו ישראל בן ישראל
בעלה של חברתנו היקרה והפעילה נירה בן ישראל**

יולי 2021 - מפגש עם ישראל בן ישראל

קבלת פנים

כשנכנסתי לחצר ביתם של נירה וישראל על השולחן המואר, ברחבה הקדמית של הבית, כבר הייתה מונחת קערה עם פלחי מלון ודובדבנים, צלחת עם עוגה, צלחות קטנות ומזלגות לעוגה ולפירות. ישראל ונירה ברכו אותי בערב טוב ולפני שהספקתי להזיז את הכיסא ולהתיישב, ישראל אומר, **לפני הכל**, בוא אחרי, אני הולך אחרי ישראל לחצר האחורית של הבית ולעיני נגלית **מנבטה!** מאות עציצים ובהם צמחים בגובה של כמה סנטימטרים מונחים על הרצפה, על שולחנות כיסאות ושאר מעמדים, ישראל שואל אם אני רוצה שתילים ולפני שאני מסיים את המילה "בשמחה" הוא מרים ארגז קרטון (שהוכן שם מראש) ומתחיל למלא: שני עציצי בזיליקום, שניים של מלפפון, שני גמבה, עגבנייה, מלון אוזבקי, ושני עציצי דלעת עם הערה, אל תשכח להפרות את הדלעת, אתה יודע, מוקדם בבוקר, עם הפרח הזכרי את הפרח הנקבי. כשהארגז מלא, ישראל נושא אותו בשתי ידיו בחזרה אל קדמת הבית, מניח אותו ליד השער, ומסביר, שלא נשכח ואומר, עכשיו אפשר להתחיל. רק רגע, מה תשתה, אני מזמין תה, ישראל חוזר לגינה, קוטף נענע, וגרניום לימוני, ומגיש לנירה שחוזרת עם קנקן זכוכית וכוסות. עכשיו ממש אפשר להתחיל.

הורי

הורי ילדי עירק, אבא היה שם מורה ואמא עקרת בית. אבא היה ציוני נלהב וגם קומוניסט. הם עלו לארץ במבצע "עזרא ונחמיה" בתחילת שנות ה-50 עם שלושת אחי הגדולים. והתיישבו בשכונה א' בבאר שבע. כשהגיעו לארץ, כחלק מהפיכתו לישראלי, אבא שינה את שם משפחתו ממועלם לבן ישראל. כציוני אבא חלם לבנות את המדינה והוא הלך לעבוד בסלילת כבישים, אחרי חצי יום עבודה הוא הבין שהעבודה הזו לא מתאימה לו והוא חזר להיות מורה. בארץ אבא הצביע מפ"ם ולילדיו, לנו, היה ברור שאנחנו הולכים לתנועת הנוער השומר הצעיר.

נולדתי

נולדתי ב 27.8.57, כשסיימתי את בית הספר היסודי, עברתי (1974) עם כל ילדי הכיתה לבית ספר מקיף ג' שם שולבתי במגמת תעופה (מכונאות מטוסים). מסיבות שונות, בית הספר הזה החליט, שלא מגישים אותנו לבגרות מה שהביא לכך שבחופשות של הצבא נפגשנו, כל ילדי הכיתה, במבחני בגרות אקסטרנית ואכן כל

ישראל בן ישראל – המשך 1

מי שלמד איתי בתיכון המקיף (חוץ מבחור שחזר בתשובה) סיים לימודים אקדמאים. בגלל הרקע הטכני שלי בלימודים, היה ברור שאשובץ למערך הטכני של חיל האוויר ואני ממש לא רציתי את זה, הלכתי לגיבוש של חובלים, למבחנים לקורס טייס, מתוך הנחה שגם אם אפול משם יתנו לי לבחור יחידה כרצוני אבל בסופו של דבר, הגעתי לטייסת 124 בה שרתתי כמכונאי מסוקים את כל תקופת החובה ואחר כך במילואים.

אחרי הצבא התפרנסתי מגרפיקה. מאז שהייתי ילד יש לי מיומנויות בגרפיקה, מגיל 10 אני עושה עבודות גרפיקה אצל אחי הגדול. חבר שהייתי איתו בטיול הגדול המליץ לי על לימודים בבצלאל וזה נשמע לי המקום המתאים לי.

עד שהתקבלתי לשם, למדתי שנה א' באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע ורק אז (1982) עברתי לבצלאל. בשנה הראשונה שם לומדים חצי שנה "עיצוב המוצר" וחצי שנה "עיצוב סביבה" (אדריכלות) ואז מחליטים לאיזה כיוון ממשיכים. המשכתי לעיצוב סביבה. באותם הימים, מסיימי תואר ראשון בבצלאל לא מקבלים, הסמכה לאדריכלות, אז ביחד עם חברים מהכיתה עברנו לטכניון, לשנתיים השלמה לתואר אדריכל. האמת, לא תכננתי לעצמי להיות אדריכל אבל התגלגלתי לזה, בלי להרגיש. ואחרי 7 שנות לימודים, יצאתי לשוק. אגב, לא היה לי ממשן ללימודים וכל התקופה הזו גם שילמתי שכר לימודי וגם מימנתי את חיי. האמת, זה היה לי מובן מאליו, אחיי ואני שגדלנו במשפחה לא עשירה גדלנו להיות אנשי עבודה ועד היום כולנו כאלה.

קיבוץ

בזמן הלימודים בטכניון, בהיותי בן 29 הכרתי את נירה, קיבוצניקית מנצר סירני, כשסיימתי ללמוד, עברתי לגור איתה בקיבוץ, אחרי שנה, התחתנו. נירה הייתה חברת קיבוץ ואני במעמד

"בעל של חברה" כלומר עובד בחוץ, משלם על מגורי בקיבוץ וגם על הילד, ומשובץ לתורנויות השונות בסוף שבוע, בחדר האוכל, ברפת, בנגרייה. שנה מיום החתונה אמרו לי, או שאתה נהיה חבר קיבוץ או שתצטרכו לעזוב. החלטנו לעזוב את הקיבוץ.

עזבנו את הקיבוץ ועברנו לירושלים, זוג צעיר חסר כל וילד. היה מאד מלחיץ. כל החיים התפרנסתי עצמאית, ואכן בשבוע הראשון התקבלתי לשלושה מקומות עבודה, בחרתי ב"משרד יעקב מולכו אדריכלים" שעוסק בפרויקטים מגוונים הנוגעים לתחומי תכנון ערים בכל רחבי הארץ. תוך שנה ניהלתי את המשרד, עבדתי שם שבע שנים כשמידי פעם, יעקב מציע לי שותפות אבל נבהל מהעובדה להכניס שותף.

המגזר הציבורי

יום אחד, בא לי רעיון ללכת למגזר הציבורי. חמש שנים מהנדס מועצה במעלה אפרים ובמועצה אזורית מגילות, שש שנים אדריכל העיר ראשון לציון, חמש שנים הייתי מהנדס העיר רחובות, מהנדס העיר החדשה חריש, ועכשיו מהנדס המועצה המקומית באר יעקב שבקרוב תוכרז לעיר. לפני כ 15 שנים נבחרתי לוועד איגוד מהנדסי ערים ועד היום. אני כנראה כמו דור ה-y מחליף עבודה כל כמה שנים, חשוב לי לגוון, להתקדם, אני צריך שהעבודה תאתגר אותי, תרתק אותי, ותיתן לי עניין לעבוד. האמת, מהנדס עיר זה העבודה הכי מרתקת על פני אדמות. היצירה בלהיות מהנדס עיר היא פי כמה וכמה מלהיות אדריכל וזה הכי בלט כשהגעתי (2014) להיות מהנדס העיר חריש, כלומר הקמת עיר חדשה. באתי לשם בגלל האתגר אבל לא ידעתי עד כמה האתגר הזה כביר ורב. הייתי שם 5 שנים וזו הייתה התקופה

ישראל בן ישראל – המשך 2

המדהימה ביותר בחיים היצירתיים שלי.
כמהנדס עיר הבנתי שהיום, לא פחות ממבנים,
חשוב **המרחב הציבורי**: הרחובות, העצים, הצל,
האווירה, החיות של הרחוב, הנראות של הכיכר,
המרחבים. אני רוצה שכל ילד וילדה, כל איש
ואישה יהיו פעם בשבוע באחו ובשביל זה צריך
לתמוך ולפתח אותו במידתיות. בחריש, במרחב
הציבורי, מושקע הרבה יותר ממה שמושקע
במתחמים הפרטיים. יש למעלה מ-60 פארקים,
עשרות גינות קהילתיות, יער מאכל, צל וירוק
ואפשרויות שיטוט.
האמת, בתפקיד הזה יש איזה שיכרון של יכולת,
כמעט כל מה שבא לך, כל מה שאתה חושב
שראוי, אתה יכול להגשים. מאד קל לקחת מוצר
מדף אבל אני מעדיף תכנון ייחודי. למשל רציתי
לעשות משהו מיוחד בשילוט של חריש, משהו
שיאפיין את העיר החדשה הזו. יצרנו שפת
שילוט ויצא משהו מיוחד. אמנם למשרדי
הממשלה זה לא היה קל ולבסוף, לאחר מאבקים
לא פשוטים קיבלנו את מימוש החלומות.

כל יכולים, אבל...

בגלל המרכזיות שלנו בכל תכנון, אנחנו
האדריכלים, חושבים שאנחנו יודעים הכל אבל
אני הבנתי שאנחנו לא תמיד כאלה ושיש
אפשרות שאנחנו טועים. ואז עלה לי רעיון,
ופנית ללשלוש חברות וביקשתי מהן להקים **אתר
של דוגמאות** ושם הצבנו את ההצעות של
חברות וגם את הרעיונות החכמים שלנו ולמדנו
עליהן. כשחברה רצתה למכור לי משהו, אמרתי
לה: ראשית, תציבי את זה באתר הדוגמאות
ונראה איך זה נראה ואיך זה עובד. למשל
אדריכלית אחת המציאה מתקן מתכת שעוצר את
השורשים של העץ. נראה מבטיח ואז ניסינו
להרכיב אותו באתר הדוגמאות והסתבר
שההרכבה מורכבת מידי וזה לא זה. המחשבה

מה היה קורה אם היינו מזמין 5,000 כאלה ורק
אחר כך רואים שזה לא עובד, גורמת לי חלילה.
לכן, אני חסיד של "פיילוטים", אני חושב שמאד
חשוב לבנות דגמים ולהעמיד אותם בשטח לפני
החלטה על ייצור המוני. מכאן, אני משתדל
במכרזים להכניס מחיר לאבטיפוס, זה מייקר
במידה, אבל מוכיח את עצמו ואחרי כל זה אני
גם תמיד אומר לעצמי את ה"איפכא מסתברא",
כשהייתי צריך להציב בחריש סככות אוטובוס,
עשינו עיצוב ייחודי ומאחר ואין חיבור לחשמל,
החלטנו לעצב תאורה עם קולט פוטו וולטאי על
גג הסככות. לאחר שהיצרן העמיד תחנה אחת
בשטח, הצענו עוד תיקונים ורק אחרי שהיינו
שלמים עם המוצר, הזמנו 100 תחנות כאלה.
עוד הוכחה שהחוכמה נמצאת גם אצל אנשים
אחרים. יום אחד באו אלי שלושה אנשים, והעלו
רעיון של יער מאכל, התלהבתי מאד (וגם כעסתי)
על עצמי שלא חשבתי על הרעיון הזה). בסוף
הישיבה הוצאתי סיכום של שתי שורות, נא
להעביר אלי רשימה של עצי מאכל וצמחי מאכל
ותבלין, ומאז הדבר יושם.

עוד על חריש ועל **יער מאכל** אפשר לשמוע
ובקלילות מה, מפי ישראל על ידי לחיצה על Ctrl
+ הקישור:

<https://youtu.be/8tYZ-xe4M5s>

רעיון נוסף. באה אלי מישהי ומספרת לי שיש לה
רעיון לטיפול בגזם, היא הציעה שבנקודת
האיסוף השכונתית יהיה ארגז גזם בגודל של
2X2 מטר ללא קרקעית, שם יונח הגזם ויאכל,
כמו שקורה לאוכל והחומר האורגני שאנחנו
שמים בקומפוסטר. הרעיון פשוט ומדהים בעיני,
התלהבתי, ושוב כעסתי על עצמי שלא אני
חשבתי על זה.

המשך בעמוד הבא

ישראל בן ישראל – המשך 3

אחרי העבודה

בגיל 50 נירה עשתה שטות ונתנה לי מתנה, טיסת חוויה בטרקטורון מעופף. התלהבתי, אני וחבר הלכנו ללמוד לטוס. ומאז אני טס בכל סוף שבוע, ביום שישי וביום שבת. מסוכן? האמת, בכלים הקודמים היו לי כמה נחיתות אונס, המאתגרת ביניהן הייתה בתמנע ויחד עם זה תמיד הסתיים יפה. לפני שנים לקחתי לטיסה בטרקטורון טייס בדרגה גבוהה מאד בחיל האוויר, ובסוף הטיסה הוא אמר לי שאין כלי בחיל האוויר שלא טסתי עליו, אבל הטיסה בכלי הזה היא חוויה אמיתית.

לפני שנתיים יצאנו עם הכלים לטיול בטוסקנה, זה היה שבוע של שכרון חושים, שתי טיסות בבוקר, טיסת ערב וביניהן סיור רכוב באזור. וואו. אני אדם שחייב אקשן, בשבת כשאני חוזר מטיסה שהתחילה בארבע בבוקר, אני נכנס

ברברס עם הכלי לחניה, נכנס הביתה, מחליף בגדים ושואל את נירה, מה עכשיו. לצד רביצה בצפייה במשחקי כדורגל, אני בתנועה מתמדת. כשאני מדוכדך אני מצייר (מראה לי את התמונות על הקירות), וכל ערב אני קורא כמה עמודים מהספר התורן (שנירה בחרה לי). לנירה ולי יש שלושה ילדים, אביב בן 36, שירה בת 34 ושני הקטנה בת 29. משפחתנו המורחבת גדולה ומגובשת, לא מזמן קיימנו מפגש משפחתי בו השתתפו שבעים איש, שזה כמחצית מהמשפחה והיה נפלא. ועל כולנו מנצחת אמי בת ה-100. נזכרנו שבילדותנו, המשפחה חיה מהיד לפה. עם זאת, אחי מספרים שגם בתקופה שלא היה להם מה לאכול חוץ מלחם, גבינה וזיתים, אבא נסע לתל אביב וקנה ספרים וצעצועים. עם כל הקשיים, הורי מעולם לא התלוננו על המדינה, לא קיטרו, לא האשימו אף אחד. התלונות המוכרות, והמחאות על תרבות "המגיע לי" משגעות אותי, אני לא יכול לסבול את זה, זה מעורר בי שאט נפש. זה לא שלא הייתה אפליה, ובכל זאת כדי להצליח, כל אחד מאתנו היה צריך להוציא מעצמו יותר.

יהי זכרו של ישראל ברוך

איך מספידים בעל? נידה בן ישראל

ישראל יקר,

איך מספידים בעל, איש, חבר, איש שהיה כל כך צעיר, המחמאה הכי גדולה שאהב לקבל ליום ההולדת - שתמשיך להיות ילד נצחי. אז הוא נשאר צעיר לנצח. זה רק מוקדם מדי.

היו לנו מחשבות על יציאה לפנסיה, והחברים לחצו עליו לצאת כבר, לטייל בעולם, לבלות, וישראל חשש שישב בבית, והוא הרי כל כך אהב את הכנפיים (סליחה - כנף אחת), ואיתה להמריא, לראות את הארץ מלמעלה, טיולים בארץ, ועוד יותר כייף - באיטליה, בטוסקנה.

רק בסוף השבוע האחרון - קודם טס, אח"כ חגג יום הולדת עם המשפחה, ואחכ הלך לשוט בים, ואז חזר במהירות לצפות במשחק של הפועל באר שבע.

באוויר, בים וביבשה (רצוי בג'יפ).

ואיזה יופי שעשינו טיול משפחתי בטוסקנה ובפיטיאנו, והספקנו להיות ביפן וביוון, מברכת על כל החוויות המשפחתיות שהיו לנו.

היה ישראל של העבודה, היה ישראל של המשפחה הגרעינית והמורחבת, היה ישראל של החברים, והיה ישראל הילד הקטן של אמא שלו, והיה ישראל שלי (שאת זה אשאיר לעצמי).

ישראל עזב אותנו בפתאומיות, אולי נתנחם בכך שלא סבל, ליבו נדם בפתאומיות, ולא הספיק להזדקן.

אני רוצה להודות לכולכם שבאתם היום לכאן.

תודה לכל אחד ואחד שהביע תנחומים ומילים טובות.

ישראל, חבר יקר לי איל ישפה

הספד שקראתי בהלווייתו של ישראל.

ישראל, חבר יקר לי כל כך, הכרנו בעבר דרך הבנות אבל ההיכרות העמוקה התחילה דרך הקהילה. טיילנו יחד בעולם. כל כך שמח שזכינו לטייל איתך ביפן רק לפני כמה חודשים. אתה בשבילי הילד הנצחי מחד ואדריכל בנפש מאידך. מי שידע להשתטות ולהיות רציני כמעט בו זמנית.

על הטיסות בבקאיי נהגת לצחוק על עצמך ולומר שאתה טייס, כמו ששופט כדורגל הוא שופט. ויחד עם זה היית מקצוען אמיתי. כל כך נהנית מהטיסה ומהחברותא שהתלוותה אליה. הטיסות באירופה היו מעין שיא שנתי של הנאה עבורך ועבור נירה.

איך דאגת וארגנת מידי שנה את פיקניק יום העצמאות? היה מדהים לראות באיזו קלות אתה מתחבר לאנשים. כמה אכפת לך מכל אחד וכמה כולם אוהבים אותך.

אהבת מאוד את הפועל באר שבע. אהבת לשבת עם בירה או וויסקי ולראות אותם משחקים. לצעוק גוֹוֹוֹוֹל בקולי קולות ולהתלהב כמו ילד בן 14. שום דבר לא היה אצלך בערך. תמיד עם כל הלב. ואיזה לב זה היה.

ישראל, היית ברוך כישרונות, ויחד עם זאת היית תמיד צנוע. לא היית נחבא אל הכלים, חלילה. ממש לא. אבל הכישרון, ההצלחה והמעמד שלך אף פעם לא עלו לך לראש. תמיד דיברת בגובה העיניים.

תמיד אמרת בדיוק מה שאתה חושב. אף פעם לא עיגלת פינות ואף פעם לא טייחת. אבל תמיד ידעת לומר את האמת כך שגם כשהיא קשה, היה בה חיוך.

הכנות הזו, היושרה שלך, ההומור הנהדר והלב העצום שלך יחסרו לי מאוד.

אם צריך לסכם במילה את מה שהיית עבורי, המילה היא לב. לב ענק ומכיל שהפסיק לפעום כל כך מוקדם מידי.

עליך השלום, ישראל. עלינו הזיכרון.

פתאום קם אדם בבוקר... ועוזב את אזור הנוחות

יעתן נפגש עם דורית וגורון וניקוב

שנה מהחיים ולעשות מהלך משמעותי עבורם ועבור הקהילות הקולטות. המתנדבים והמתנדבות, אנשי מקצוע שנבחרים בקפידה, מגיעים מכל שכבות החברה הישראלית, ומקימים יחד קבוצות מתנדבים, לטובת חיזוק, תמיכה וצמיחה של יישובי מערב הנגב וצפון הארץ, תוך מתן מענה משמעותי לאתגרים המרכזיים של יישובים אלה.

מיד היה ברור לנו שאנחנו הולכים על זה ונרשמו. לרגע חששנו מהמשפט "אנשי מקצוע שנבחרים בקפידה" אבל התקבלנו. אלול יצרו שלוש קבוצות, כל קבוצה במועצה אזורית אחרת 'בעוטף' (אשכול, שער הנגב, מרחבים). אנחנו השתייכנו לקבוצת מרחבים-אופקים והוצבנו באופקים.

אופקים צומחת במהירות (יש 18% פטור ממס). ב-2013 היו בה 25,000 תושבים היום יש בה 40,000 תושבים והתכנון להגיע ל 80,000 תושבים. ב-7 באוקטובר 2023, פרץ בעיר 'קרוב אופקים' כאשר מחבלי חמאס פלשו לעיר ורצחו כ-50 מתושבי ושוטרי העיר.

בהקמת הקבוצות חיפשו אנשים עם מקצועות טיפוליים וחינוך, היו לנו בקבוצות עובדים סוציאליים ומורים, רופאים ואחיות. אנחנו התקבלנו כי דורית היא מטפלת באמנות ודורון, איש מחשבים הצטרף ל"תפקידי מנהלה".

דורית: עבדתי תחת מחלקת הרווחה בעיר והיא 'שידכה' לי קבוצות של נשים בעלות מאפיינים שונים. **דורון:** אני עסקתי במערכות המידע של העירייה.

הנוכחות שלנו הורגשה בעיר, אנשים ברחוב הכירו אותנו, האירו פנים, הביעו את הערכתם והרגשנו שאנחנו תורמים. עצם הנוכחות שלנו בעיר ובמושבים יצרה דיאלוג עם התושבים שלא היה קורה בדרך אחרת.

רובם של תושבי אופקים שונים מאיתנו הן באמונתם הדתית והן בדעותיהם הפוליטיות. יש להם אמונה חזקה בבורא עולם וזה עושה אותם אופטימיים (בעזרת השם יהיה טוב ו"עוד יותר טוב"). הם מאד לבביים, מאד נחמדים, שמחים בחלקם – שמחת

הם פנסיונרים טריים. יחד יש להם ארבעה ילדים בוגרים ושתי נכדות ולכל אחד אחד הורים מבוגרים. לפני שנה הם עזבו את אזור הנוחות והשגרה כאן ברעות, ישוב שהם גרים בו כבר 33 שנים, נפרדו מהקשר היומיומי עם הוריהם, לדיהם והנכדות ועברו לגור באופקים. **נעים להכיר, דורית ודורון וניקוב**

מה פתאום לקום בבוקר ולצאת לשנת שירות?

מצד אחד, זה לא פתאום. הגענו לגיל שרצינו לשנות, חשבנו על רילוקיישן בחו"ל אבל זה בלתי אפשרי בשבילנו לעזוב את ההורים המבוגרים, הילדים והנכדות. מצד שני, **פתאום היה השבעה באוקטובר** שטלטל את כולם וגם אותנו. לא יכולנו להמשיך בשגרת הבית שלנו. הרגשנו צורך עז לעשות משהו. ואז נתקלנו במודעה של "אלול" על הקמת קבוצת מבוגרים שתצא לשנת שירות בעוטף עזה.

'אלול' הוא בית מדרש יהודי-ישראלי, חלוץ ופורץ דרך, שהוקם בירושלים באלול תשמ"ט (קיץ 1989) ע"י ד"ר רות קלדרון ומוטי בר אור ובתמיכת קרן אבי חי. חזונו של מייסדי 'אלול', דתיים וחילוניים, היה התחדשות בלימודי היהדות ברוח "אלו ואלו דברי אלוהים חיים"

כיום, אחת התוכניות של "אלול" היא **שנת שירות למבוגרים, התוכנית נהגתה על ידי רינה כהן, אשת חינוך מכפר ורדים, ו"אלול" נתנה לזה חסות.** מתוך הפרסום שלהם: הרעיון פשוט – בדיוק כמו בשנת שירות לנוער, אנו מקימים קבוצות מתנדבים מבוגרים – אנשים אשר יכולים לקחת פסק זמן של

פתאום קם אדם בבוקר – המשך

הפשטות. קל להתאהב בהם. ויחד עם זה, משום מה, מעולם לא הוזמנו אליהם הביתה. ההבנה שלנו הייתה שהקודים החברתיים של יחסי שכנות הם אחרים ולמרות החום האנושי במפגשים קהילתיים, יחסי השכנות מצומצמים (חומות תרתי משמע).

דורית: בקבוצות שהפעלתי, תמיד היה שיח, הרבה סיפורים על הילדות. המשתתפות היו בנות גילי והסיפורים שלהן היו דומים לסיפורים של הורי: "בילדותי לא היה כאן כלום, להורינו לא הייתה עבודה, שיחקנו באדמה או בשדה, אכלנו ירקות שגידלנו, ביצים מתרנגולות שהסתובבו בחצר" מהסיפורים שלהן הייתה לנו תחושה שהן מדור קודם לנו.

מצד אחד העירייה העריכה את תרומתנו לעיר וכבר ביקשו שבשנה שמתחילה אחרי החגים יגיעו יותר מתנדבים. מצד שני יש להם בעיה של דיור עבור המתנדבים ולפעמים גם בעיה למצוא עיסוק מתאים למתנדב/ת.

הקבוצה. היינו חלק מקבוצת מתנדבי שנת השירות. לכל קבוצה יש מלווה שהיא מנחת קבוצות ורכז שמתעסק במנהלות. כל שבוע התנדבות התחיל ביום ראשון במפגש של הקבוצה 15:00-19:00. בהתחלה התוכנית של 'אלול' כללה לימוד של טקסטים יהודיים וישראלים בדגש על חלוציות. לא הסכמנו ביקשנו

להיות אחראים על התוכן ובקשתנו אושרה. משתתפי הקבוצה נתנו הרצאות, הביאו חברים שלהם שמרצים בתחומים שונים ויחד עסקנו בנושאים האלה. זכינו שהייתה לנו קבוצה מתנדבים נהדרת. התחברנו במהירות כי כולם כמונו, פנסיונרים, אינטליגנטים, אידיאליסטים, חדורי רצון לתרום ואנשים שיכולים לחיות בקבוצה. ואכן, כולם עשו עבודה נהדרת. כולם נשארו חברינו לחיים.

כשנגמרה השנה מאד רצינו להישאר לגור באופקים, להמשיך לתרום ולהיתרם. אבל מארגני התוכנית 'לא חשבו עד הסוף על הסוף' הם לא האמינו שהתוכנית עשויה להסתיים בתחושה כזו של המשתתפים ויש בעיה להתארגן על השכרת דירות נוספות. (אנחנו יודעים שבקבוצה אחרת נשארו שלוש משפחות שדאגו לעצמן לשכור בית ולהתארגן על מקום להתנדב בו.)

דורית: לי גם היה מאד קשה לעזוב את הבית באופקים. קיבלנו בית קטנטן משופץ עם חצר עזובה וחשופה שעשיתי לגן פורח ואת זה היה קשה לעזוב. **לסיכום,** זו השנה המאושרת בחיי. ואנחנו מאד ממליצים לפנסיונרים ללכת לשנת שירות. אנחנו יודעים שה'ג'ינט' לקח אחריות על התוכנית הזאת שהולכת להיות תכנית לאומית אז כנראה הדברים יהיו מסודרים עוד יותר.

ומה הלאה?

יש לנו לסיים איזה עניין קטן, כאן ברעות ואחרי זה אנחנו נבחן את האפשרות לצאת לשנת שירות או רילוקיישן בצפון.

ובהצלחה לערטל רילסקי, חברתנו היקרה שבימים אלה, מתחילה את השנה הזו בדרום. נשמח לחלוק איתך חוויות.

צילום: יוסי וונש

כל שנה בסתו

נילי זקשביסקי הרשגל

שמיכת החרף תוצא מהארון
הרוח כבד נושבת קרירה ביולון
הלילות מתארכים
הימים מתקצרים
ומשהו חדש ממשמש ובא -
אולי ספור מיחד של תקופה,
אולי בשורה של תקווה חדשה,
אולי ימות הגשמים ההולכים ובאים
שיעוררו את הפרחים
ישטפו האבק
וישחררו את המחנק?

מכרחים לקוות,
מכרחים לצפות,
לטוב הנסתר
לרגע המקר.
לחבוק, לנשיקה,
ללחיצת יד אמיצה,
ללחישות אוהבות
באזנים עורגות,
לנכד יושב על ברפס,
להסבה יחדיו לארוחת צהרים.
לטיול, למסע, לשוטטות,
ללמוד בצוותא, לצחק מכל נטות.
לחיים של סתם,
לסתם חיים.

סתו 2020

חצבים / מאיר שלו

בשנה הראשונה מוציא הזרע
עלעל אחד, פגיון זעיר וירוק,
ומפתח בצלצל קטן וענוג.
שנה אחרי שנה הוא מתפתח
וגדל, מוציא ומעבה שורשים,
מרבח גלדים למטה ועלים מעל,
ובהגיעו לגודל של אגרוף,
יכול הבצל להצמיח
את שרביט הפריחה הראשון
שלו. אחרי עשר שנים של
המתנה וסבלנות,
הפריחה הראשונה
ממלאת את הלב
שמחה מיוחדת,
כמו ציפית ימים רבים,
להתממשות האהבה

ערטל רילסקי

על הבחירה הנועזת לצאת לשנת שירות למבוגרים בעוטף עזה

על התקווה שיכול להיות כאן טוב יותר. אנחנו באים ממקום מאוד צנוע ומתבונן, להושיט יד, להקשיב, להיות חלק מתהליך של חיזוק ושיקום. לעיתים נוכחות פשוטה ולב פתוח יכולים לעשות הבדל.

ואולי הכי מרגש – לעשות את זה דווקא עכשיו, אחרי היציאה לפנסיה.

זה הגיל שבו אומרים לנו "תנוחו", "תעשו מה שבא לכם". ואני מרגישה שזה הזמן הכי נכון לצאת להרפתקה חדשה. להביא איתי את הניסיון, את נקודת המבט הרחבה ואת הידיעה כמה כוח יש בחיבוק אחד ובמילה טובה.

אז אני יוצאת לדרך – עם לב פתוח, עם קצת חשש והרבה סקרנות ותקווה.

יודעת שלא תמיד יהיה קל, אבל מאמינה שהמפגש האנושי יעניק משמעות, ואולי אפילו יצמיח נחמה – ולו במעט.

בימים אלה אני אורזת מזוודה ויוצאת לדרך חדשה ומרגשת – שנת שירות למבוגרים, במועצה האזורית אשכול.

"עכשיו הזמן – שנת שירות למבוגרים" הוא פרויקט של בית המדרש אלול בשיתוף עם הג'וינט, ובו ארבע קבוצות של מבוגרים פועלות באזורים שנפגעו במלחמה האחרונה.

אני מצטרפת לקבוצה שפועלת באשכול – מרחב שנפגע קשות ב-7.10.23 ועדיין מתמודד מדי יום עם כאב, אתגרים ושיקום.

אני עוזבת את מרכז הארץ, את הבית המוכר והנוף הירוק שסביבי, ועוברת דרומה – אל המרחבים הצהובים והפתוחים של הנגב.

זהו מעבר בין צבעים, בין מקצבים ובין עולמות: ממוכר לחדש, מבית מסודר למגורים משותפים עם נשים שלא הכרתי קודם, אל יצירה קבוצתית חדשה.

זה לא פשוט – יש חששות טבעיים: איך אתמודד עם שינויים באורח החיים?

איך אשאיר את בן זוגי בבית?

איך אסתגל לסביבה ולעומס עבודה שכבר איני רגילה אליו?

אבל יש גם התרגשות עצומה – תחושה של התחלה חדשה, כמעט כמו לפני כחמישים שנה, כשהייתי בת 18 ויצאתי לשנת שירות הראשונה שלי.

היום אני יודעת שלא אשנה את העולם, אבל אולי אצליח להעניק קצת נחמה, תמיכה וחום למי שצריך.

בבסיס ההחלטה הזו עומדת תחושת אחריות חברתית – לא לוותר על המעורבות, לא לוותר

חודש אלול מבשר את בוא הסתיו **אני אלול**

קרדיט לרוב המאמר - לתמיר בן עמי
מורה דרך ומספר סיפורי ארץ ישראל

חודש אלול הוא חודש סוף הקיץ, והסימנים שמבשרים את בוא הסתיו, כמו פרחי החצב, מתחילים להופיע בתקופה זו. החצב הוא צמח פורח הנחשב למבשר ברור של הסתיו, ופריחתו, המתחילה באמצע הקיץ ונמשכת אל תוך אלול שמסמל את סוף הקיץ החם ואת ראשית הקור והעצב של החורף המתקרב, תהליך שבא לידי ביטוי בירידה הדרגתית בטמפרטורות סגירת מעגלים בטבע.

אמנם הימים מתקצרים, אך עומס החום עדיין מכביד.

פרחי סתיו נוספים הם סתונית היורה, כרכום חורפי, חלמונית גדולה, נרקיס סתווי ולקראת סוף הסתיו גם נרקיס מצוי.

בעלי החיים שגם הם מבשרים את הסתיו הם השבלולים והציפורים הנוודות (הנחיליאל, לדוגמה)..

מקור השם אלול באכדית - 'אלולו' ומשמעות השם המשוערת 'קציר' או 'נשים מזמרות'...

מזל החודש אלול הוא 'בתולה' וברצפות חלק מבתי הכנסת העתיקים נהגו לצייר את גלגל המזלות ובמקום 'בתולה' נהגו לצייר פרח בלבד ע"מ לא להידמות לנוצרים.

בגלגל המזלות בפסיפס ריצפת בית הכנסת בבית אלפא מחזיקה הבתולה פרחים בידיה... במסורת היהודית ראו את מזל חודש 'אלול' כחודש התשובה, 'לבתולת ישראל' כפי שכתוב בספר ירמיהו "שובי בתולת ישראל".

בחודש זה נותנים התמר והרימון את פירותיהם וגם החצב מתעורר, פרחיו היו בעבר לסימני הגבול בין הנחלות מכיוון ששורשיו נשלחים לעומק האדמה וקשה לעקורם.

חז"ל דרשו את שם החודש בראשי תיבות של מערכת היחסים בין האדם לחברו:

'אלול' – 'איש לרעהו ומתנות לאביונים' וכן במערכת היחסים בין האדם למקום 'אני לדודי ודודי לי'.

'אלול' הוא חודש של סיום – סוף שנה, סוף הקיץ, סוף העונה החקלאית,

בקיצור, סופי דברים הדורשים גם מאזן אישי ולאומו.

בחודש 'אלול' מצלצלים הפעמונים... כמנהג עדות ספרד, החל מראש חודש משכימים קום לאמירת 'הסליחות' במשך 40 יום עד ערב יום הכיפורים.

מן הקורות את חודש 'אלול':

- עפ"י המסורת - בכ"ה באלול נברא העולם וב-א' בתשרי נשלמה הבריאה – עם בריאת האדם.

- ט' באלול - חרבה כליל העיר ירושלים שנת 70 לספירה חודש לאחר חורבן בית המקדש השני.

- ז' באלול 01/09/1939 – השבר הגדול - החלה מלחמת העולם ה-2, שהמיתה אסון גדול על העם היהודי.

- ו' באלול 09/09/1940 – תל אביב הופצה ע"י חיל האוויר האיטלקי והותירה הרבה הרוגים.

- ה' באלול שנת 1903 – הוקמה 'אגודת המורים' בזיכרון יעקב לימים הסתדרות המורים.

- ח' באלול שנת 1921 – הוקם 'אבי מושבי העובדים' נהלל.

- יד' באלול 30/08/1966 – חנוכת משכן הכנסת החדש בגבעת רם בירושלים, יום חג לאומי, תרועת חצוצרות. במשכן הודלקה

חודש אלול אבי אלם - המשך

משואה ומשואות הועלו על ההרים סביב המשכן החדש.

- 23-29/08/1929 – פרעות 1929 - בית המדרש לשנאת היהודים היה על הר הבית כאשר המופתי שייח אמין אל חוסייני מלהיט את היצרים... הרבה הרוגים בחברון, מוצא ירושלים ועוד...

ויקיפדיה - לפי ההגדרה האסטרונומית, הסתיו מתחיל ביום השוויון, שבו אורך היום שווה לאורך הלילה, ומסתיים ביום ההיפוך שבו היום הוא הקצר ביותר בשנה והלילה הוא הארוך ביותר בשנה. בחצי הכדור הצפוני הסתיו מתחיל ב- 22 בספטמבר ומסתיים ב- 21 בדצמבר.

במהלך הסתיו משפיעה על ישראל מערכת שנקראת אפיק ים סוף. זוהי מערכת קשה מאוד לחיזוי אשר עשויה לגרום ליום שרבי כמו גם ליום גשום. בנוסף, יכולים להופיע בסתיו שקעים קפריסאיים ראשוניים אשר גורמים למזג אוויר בעל אופי חורפי.

חצבים מבשרים את בוא הסתיו

ברוב מדינות אירופה הסתיו יציב יותר מאשר בישראל, ומהווה מעבר טבעי בין הקיץ החמים לחורף המקפיא.

בתרבות ובשירה הסתיו מסמל נוגות עדינה ועצב.

שעות האור מתקצרות דבר שמשפיע על אנשים רבים במלנכוליה והתכנסות.

ביאליק בשירו "הקיץ גווע" מתאר את יופיו של הסתיו יחד עם העצב שהוא נושא בהיותו מבשר החורף, עונה קשה ומסוכנת לענני מזרח אירופה בתקופתו.

בין שירי הסתיו הידועים בעברית ניתן למצוא את "רוח סתיו" (יחיאל מוהר/יוחנן זראי) "סתיו" (שמשון חלפי/משה וילנסקי), ציפורים נודדות "זה היה עם בוא הסתיו" (יורם טהרלב/אפי נצר) "סתיו בחלונות" (אמיתי נאמן) ועוד שירים נוספים.

ביהדות חגי תשרי – ראש השנה, יום כיפור וסוכות – חלים בסתיו, דבר המגדיל את חגיגות העונה והופך אותה לסמל להתחלה חדשה. גם תחילתה של שנת הלימודים והשנה האקדמית בעונת הסתיו מוסיפה לסמליות זו.

לסיום, אני נולדתי ב- י"ט באלול, ימים אחדים לפני ראש השנה.

**שנה טובה ומבורכת לכם
ולכל בני המשפחות!**

יאיר רוזנבלום (1944-1996)

נכתב וסופר על ידי אייל ישפה בקבלת השבת

הטקסט עד כדי כך שהיא עצמה הבינה את השיר טוב יותר לאחר שהולחן.

לפי כל העדויות הוא הלחין מהר מאוד. מירי אלוני מספרת שרוזנבלום ושותפו הקבוע, הבמאי דני ליטאי, הוזעקו לעבוד עם להקת הנח"ל, שבה שירתה בסוף שנות ה-60, לאחר שתוכנית שעליה עבדה הלהקה עם נעמי פולני במשך תשעה חודשים לא צלחה. "אז הביאו את שני הגאונים הקבועים", כך מכנה אלוני את רוזנבלום וליטאי, "ותוך חודש העמדנו תוכנית חדשה מאפס, עם שירים חדשים שיאיר הלחין".

חוקר הזמר העברי שמואליק טסלר מספר על תוכנית של "הגשש החיוור", שלחניה היו אמורים להיכתב על ידי צביקה פיק. "פיק הבטיח אבל לא כתב, ובסופו של דבר שבוע לפני הבכורה לא היו שירים", אומר טסלר. "אז הם פנו אל רוזנבלום ביום שישי, נתנו לו חמישה-שישה שירים, וביום שני הוא הביא לחנים, אחד יותר יפה מהשני".

יש לרוזנבלום מאות לחנים. השירים שבחרתי עבורנו הערב הם שירים שניתן לשיר בצוותא, נמנעתי משירי זיכרון ושירים נוגים וכואבים. יש כאלה רבים בין שיריו של רוזנבלום. המוכרים ביותר הם ככל הנראה: [ליל חניה](#) שכתב אלתרמן, [גבעת התחמושת](#) שכתב יורם טהרלב, והלהיט האחרון שכתב בשנת 1990 "[ונתנה תוקף](#)" שנכתב בקיבוץ בית השיטה לזכר 11 חברי הקיבוץ שנהרגו במלחמת יום הכיפורים.

אחרי מלחמת ששת הימים יאיר רוזנבלום ממונה להיות המנהל המוזיקלי של שלוש להקות צבאיות: להקת הנח"ל שבה גדל, להקת חיל הים ולהקת פיקוד מרכז. השיר [קרנבל בנח"ל](#) נכתב על ידי לאה נאור לרגל חגיגות 20 שנה לנח"ל. יאיר רוזנבלום נותן בשיר הזה למירי אלוני את שורות הסולו הראשונות שלה. חברי הלהקות הצבאיות מתארים אותו כקפריזיונר קשוח וילדותי לעתים. ביתו קרן אומרת שההצלחה עלתה לו לראש בשנים הללו. הוא היה מסתובב במכונית נוצצת ויקרה. הוא בסך הכל היה בן 24 וכבר כבש את עולם הלהקות הצבאיות. מירי אלוני מספרת שמכל אחת ואחד הוא דרש לעבוד עם הצלילים הגבוהים ביותר שהוא יכול להשמיע. גם זמרים שעבדו איתו בשנים מאוחרות יותר מתארים אותו מאד נוקשה.

מוזמנים להאזין לשירים על ידי לחיצה על Ctrl והקישור התכלת

יאיר רוזנבלום גדל בתל אביב. על המפוחית למד לנגן לבד. זוהה כגאון מוזיקלי עוד בבית הספר היסודי. בתיכון קיבל מהוריו אקורדיון במתנה והחל ללמוד באופן מסודר. משרת בלהקת הנחל כאקורדיוניסט. בגיל 21 הוא מלחין את שירו הראשון: [חופשה רבע שנתית](#).

השיר הראשון שנשיר משיריו של יאיר רוזנבלום נקרא "[בלילה על הדשא](#)". הלחן במקרה של השיר הזה הקדים את הטקסט. רוזנבלום חיבר את הלחן בשנת 1974 כחלק מהפסקול שליווה את הסרט צ'רלי וחצי. שלוש שנים אחר כך, כתבה אסתר ניצב מילים ללחן הזה לזכרו של המלחין שלמה ארד שהיה בן כיתתה בקיבוץ בית זרע ונהרג ב-25 לנובמבר 1975 בהתרסקות ההרקולס בג'בל הילל שבצפון סיני. אחיו, בועז, נהרג במלחמת יום כיפור ואביו שמואל, שהיה גם הוא מוסיקאי, נפטר שישה ימים אחרי ששמע על ההרגות בנו. בבית האחרון של השיר יש אזכור לפעילותו המוסיקלית של שלמה:

" במקהלה לילית שקטה ומאולתרת
שרים שלושה, שרים גם ארבעה קולות "

בשנת 1968 רוזנבלום עבד על תכנית ללהקת חיל הים. הוא החלים מפציעה בתאונת דרכים בבית ההבראה בקיבוץ שפיים שם הוא נתקל בטקסט שכתבה רחל שפירא, חברת קיבוץ צעירה, שכתבה את השיר לזכר אלדד קרוק, חבר קיבוץ שפיים, שנפל בגיל 22 בקרבות בירושלים במלחמת ששת הימים. רוזנבלום משנה את שמו של השיר ל"[מה אברך](#)" ורבה זוהר התפרסמה מאוד בזכותו. על פי אקו"ם זהו השיר המושמע ביותר ברדיו בימי זיכרון לחללי מערכות ישראל.

אנחנו נשמע שיר אחר שיאיר רוזנבלום הלחין למילותיה של המשוררת רחל שפירא: [שיר של יום חולין](#). השיר נכתב במקור לפסטיבל "חגיגת הזמר העברי" שנערך במוצאי יום העצמאות תשל"ו שבמסגרתו ביצע כל אמן שיר מוכר ושיר חדש. שרה אותו אילנית והוא הפך לשיר המושמע ביותר ברדיו בישראל בין השנים 2000 ל-2019. רחל שפירא מספרת שהלחנים של רוזנבלום תואמים מאוד את

יאיר רוזנבלום – המשך

בשנת 1968 יצאה תכנית חדשה ברשת ב' בשם "שלכם לשעה קלה". את התכנית הראשונה הנחה עודד תאומי ולכבוד התכנית הזו במיוחד כתב ירון לונדון והלחין יאיר רוזנבלום את השיר "[החיים היפים](#)". לונדון, שחגג השבוע יומולדת 85, היה בן 28 כשכתב על חיי משפחה בורגנית תל אביבית ממוצעת. שם השיר הוא "החיים היפים", אך השיר מדבר דווקא על חיים אפורים ודי משעממים, עם האישה הילדים והפילגש, העבודה, החובות, המשכנתא והלחצים הכלכליים. ולסיכום הוא אומר שלפעמים מעייפים החיים, החיים היפים. רוזנבלום לקח את השיר לתכנית של להקת הנח"ל שנה מאוחר יותר ושם השיר התפרסם, בכיכובם של מוטי פליישר ואופירה גלוסקא.

בשנת 1973 עולים רבקה מיכאלי ויוסי בנאי, שניים מהבדרנים המובילים בארץ, לבמה עם תכנית חדשה "נישואין נוסח גירושין". הבמאי הוא ניסים אלוני והמנהל המוזיקלי של התכנית הוא יאיר רוזנבלום. השיר הידוע ביותר מתוך אותה תכנית הוא "[עברית קשה שפה](#)" שכתב דן אלמגור, שאגב חגג יומולדת 90 לפני כחודש. השיר נכתב בהשראת חבר של דן אלמגור שהיה עולה חדש וסיפר לו שיש אולפנים בהם כל התלמידים מגיעים מאותה מדינה ואז הם לא מדברים עברית ביניהם לעומת אולפנים אחרים בהם התלמידים מגיעים ממגוון מדינות ומוכרחים לתקשר בעברית. אלמגור בנה את הסיטואציה של שני עולים חדשים ממדינות שונות שלא מבינים זה את זה בעברית... הוא מספר שרוזנבלום הלחין את השיר תוך יום והכניס אותו לתכנית.

בשנת 1969, תוך כדי היותו המנהל המוזיקלי של שלוש להקות צבאיות הוא גם עוסק בהלחנה באופן מאוד פעיל בשוק האזרחי. במצעד השנתי של קול ישראל היו שישה שירים שרוזנבלום הלחין (ועוד שניים שעובד) מתוך 22. חמישה מהם דורגו בעשירייה הראשונה: "[על כפיו יביא](#)" של רבקה זהר במקום הראשון, "[שירו של צנחן](#)" של להקת פיקוד מרכז במקום השני, "[מה אברך](#)" של להקת חיל הים במקום הרביעי, "[החיים היפים](#)" של להקת הנח"ל בשביעי ו"[קרנבל בנח"ל](#)" של להקת הנח"ל בתשיעי. "[בשמלה אדומה](#)" של להקת הנח"ל הגיע למקום ה-11. זה הישג שאין לו אח וגם לא חבר בתולדות הפופ המקומי. רק צביקה פיק (בסוף שנות ה-70) וזאב נחמה ותמיר קליסקי (בסוף שנות ה-90) התקרבו אליו. באותה שנה הוא גם מפיק מוסיקלית את התכנית קנטטה לשווארמה של הגשש החיוור ומלחין עבורם את השיר

"[יפות יפות](#)" שנכתב על ידי ניסים אלוני. לשלושירים שפעלו רק שנה אחת הוא מלחין שני שירים: "[לו הייתי פיראט](#)" והשיר שנשיר: "[בשש או בשבע](#)" שכתב ירון לונדון, והושר בדואט על ידי ישראל ז"ל ונירה. מעין מתנת פרידה של ישראל לקהילת רעים.

בשנת 1976 יוצא יוסי בנאי עם תכנית חדשה בבימויו של ניסים אלוני ולחנים של יאיר רוזנבלום למילותיו של יוסי בנאי. אחד השירים הוא השיר הבא: "[אני שר להעביר את הזמן](#)".

בחזרה **לשנת 1969** כשרוזנבלום הוא המנהל המוזיקלי של להקת הנח"ל. בלהקת הנח"ל באותם ימים יש כשרונות אדירים: חמישה מחברי להקת כוורת נמצאים שם: גידי גוב, דני סנדרסון, מאיר פניגשטיין, אפרים שמיר ואלון אולארצ'יק. גם ירדנה ארזי, לאה לופטין ורותי הולצמן שיהפכו לשוקולד מנטה מסטיק מופיעות שם אבל הכוכבת של התכנית הייתה ללא ספק מירי אלוני. השיר הידוע ביותר בתכנית היה "[שיר לשלום](#)" שנכתב על ידי יענקלה רוטבליט ועורר ויכוחים רבים כשיצא לאור.

יענקלה רוטבליט, שנפצע קשה במלחמת ששת הימים ואיבד את אחת מרגליו, כתב בשיר על שלום ואהבה ועל המחיר האמיתי של המלחמות והניצחונות, נושא שכמעט לא דובר בו בישראל של אחרי המלחמה. את רוזנבלום הוא פגש בקפה של אייבי נתן בקליפורניה. הם שטים יחד ללונדון ויענקלה מספר ליאיר על השיר החדש שהוא כותב. לפני שיאיר חוזר לארץ הוא שואל את יענקלה לגבי השיר. יענקלה מציע לו לחכות כמה דקות ואחרי רבע שעה הוא מגיש לו את השיר. רוזנבלום מציע את השיר ללהקת חיל הים אבל משום שהתכנית שלהם כבר הייתה סגורה הוא לוקח את השיר ללהקת הנח"ל. השורה בשיר "שירו שיר לאהבה ולא לניצחונות", עוררה התנגדות רבה אצל ראשי אגפי החינוך בצה"ל והיא הוחלפה בסוף ל-"שירו שיר לאהבה ולא למלחמות". יאיר הלחין את השיר באווירת המחזמר "שיער", בו צפה יחד עם רוטבליט בלונדון. השיר עורר ויכוח ציבורי מתחילת דרכו ואף הוגשה עליו שאילתא בכנסת. שר הביטחון משה דיין הגן על השיר ועל הלהקה, אך מפקדים רבים בצה"ל התנגדו שחייליהם ישירו אותו, ואלוף פיקוד המרכז רחבעם זאבי (גנדי) אסר על הלהקה להופיע בתחומי הפיקוד שלו. השיר הושמע ברדיו לראשונה בהופעה של הלהקה בבאר שבע בשידור חי. תוך כדי השמעת השיר השדרן, שמואל שי, מקבל שיחת טלפון מאלוף פיקוד מרכז שמורה לו להוריד את השיר... למרות ההתנגדויות הפך השיר ללהיט גדול וברבות השנים גם לרב משמעות ובעל רבדים בחברה הישראלית.

זה היה בחודש אלול

צילומים: ירדנה פיינמסר

ה' אלול התשפ"ה קבלת שבת 29.8.2025

קהילת רעים
קהילה חילונית במכבים רעות

קהילת רעים מזמינה
לקבלת שבת לרגל
סיום עונת
"קייטנות"

יום שישי 29/8/25
בשעה 18:00
בביתם של מיכל ואיל יספה
רחוב שוהם 14, רעות
יש מקלט קרוב לבית

נשוחח קצת על פרשת שופטים
ונשיר משירי יאיר רוזנבלום

האירוע כולל ארוחת ערב פרי
ידינו. אנא הביאו סלט /
פשטידה / מאפה או מרק

שבת שלום

דמי השתתפות: 20 ש"ח / כלול בדמי חבר

אייל יספה: ביום שישי ה-29/8 קיימנו קבלת שבת ששולבה בה גם ארוחת רעב בחצר ביתנו. במסגרת קבלת השבת עסקנו ביאיר רוזנבלום שנפטר לפני 29 שנים והיה מעמודי התווך של הלהקות הצבאיות בשנות ה-60 וה-70 (ראו כתבה בגיליון זה). דיברנו על פרשת שופטים: על משמעות הביטוי צדק, צדק, תרדוף, הקורא לנו לא רק להגיע לתוצאה צודקת, אלא לשאוף שהתהלך כולו יהיה צודק. דיברנו על הדמיון בין אופי המשטר שמנהיג משה למשטר דמוקרטי, הכולל הפרדת רשויות בדמות השופטים, השוטרים, הכוהנים, הלויים, הנביא והמלך. דימינו את התורה לחוקה המחייבת את כל הצדדים. דיברנו גם על משמעותה של משילות, כתזמורת ענקית שיודעת לפעול בהרמוניה ובתאום ועד כמה חשוב אמון העם בשלטון.

י"ב אלול התשפ"ה קבלת שבת 5.9.2025

יונתן אלטר קבלת השבת התקיימה לאחר הלוויה העצובה של ישראל בן ישראל. לאחר כמה שירי שבת, הדלקת נרות וקטעי קריאה לשבת קראנו את הראיון עם ישראל המופיע בעלון זה ובין קטעי הקריאה שרנו שירים התואמים את הכתוב

י"ט אלול התשפ"ה קבלת שבת 12.9.2025

אייל ישפה: ביום שישי ה-12/9 קיבלנו את השבת עם פרשת כי תבוא וצינו 61 שנים לעלייתו של המחזמר שלמה המלך ושלמי הסנדלר. פסוק אחד עניין אותנו בעיקר בפרשה:

"וַיִּתֵּן יְהוָה לְרֹאשׁוֹ וְלֹא לְזָנְבוֹ וְהָיִיתִי כֶּקֶל לְמַעַל וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה".

בחנו את משמעות היותנו לראש במימד האישי הקורא לנו להטיל ספק ולהיות ביקורתיים כלפי המידע שאנו מקבלים. דימינו את היותנו למטה כנכנעים לכוח הגרביטציה, או במקרה שלנו,

זה היה בחודש אלול – המשך 1**ז' אלול התשפ"ה מועדון קריאה 31.08.2025**

נירה בן ישראל הפעם עסקנו בספר "הר אדוני" של ארי דה לוקה.

הספר הוא סיפור התבגרות פיוטי, הבנוי מפרקים באורך של ריבוע של נייר טואלט, שעליהם כותב המספר את סיפור התבגרותו בנאפולי של שנות ה-60 של המאה הקודמת.

הקוראות ברובן אהבו את הספר, את החידודים על החיים, את הניגודים בין הזוהמה של החיים הארציים לבין השאיפה לעוף לשמיים.

עסקנו במאפיינים של רומן התבגרות, בדמויות חונכות שמלוות את הגיבור בתהליך ההתבגרות, בסמלים ומוטיבים, וקראנו קטעים שבחרו הקוראות מתוך הספר.

הספר הבא: **"הקשרויות עזות"**, מאת **ויויאן גורניק**, 16 אוקטובר 2025.

בשנה הקרובה המפגשים יערכו בימי חמישי.

זה היה בחודש אלול – המשך 2

להרגלים גזעניים. משמעות היותנו למעלה היא חינוך עצמנו יום יום להילחם בגזענות על כל אופניה. בנוסף שרנו כמה מהשירים מתוך המחזה "שלמה המלך ושלמי הסנדלר".

כ"ב אלול התשפ"ה שיח רעים 15.9.202

ביום שני 15/9 נפגשנו לשיח רעים. הפעם הנושא היה צלם אלהים. שאלנו את עצמנו האם צלם אלהים היא תכונה מולדת באדם? או אולי תכונה נרכשת על ידי חינוך? האם ניתן לאבד צלם אלהים? מה בין צלם אלהים לצלם אנוש, ועוד. מצורף שירו של דן פגיס העוסק בצלם אלהים:

עדותו דן פגיס

לא לא: הם בִּהְחֵלֵט
היו בְּנֵי-אָדָם: מַדִּים, מַגְפִּים.
אִיךָ לְהַסְבִּיר. הֵם נִבְרְאוּ בְצֶלֶם.
אֲנִי הֵייתִי צֶלֶם.
לִי הָיָה בּוֹרָא אֲחֵר.
וְהוּא בְּחִסְדּוֹ לֹא הִשְׁאִיר בִּי מָה שְׂיָמוּת.
וּבְרַחֲמֵי אֱלֹהֵי, עֲלִיתִי קָלִיל, כָּחֹל,
מִפְּנֵי, הֵייתִי אוֹמֵר: מִתְנַצֵּל:
עֲשֵׂן אֶל עֵשֶׂן כָּל יָכוֹל
שְׁאִין לוֹ גּוֹף וְדָמוֹת.

שיח רעים**והפעם על: צלם אלוהים**

האם יש בנו צלם אלוהים?
האם אפשר לאבד צלם אלוהים?
מה דין צלם אלוהים במלחמה?

נקרא טקסטים מהמקרא, מספרות חז"ל,
שירה עברית והוגים בני זמננו.

יום שני, ה-15/9 בין 20:00 ל-22:00
ערער 6, מודיעין, משפחת אלון (דירה 3)

עלות 20 ש"ח, כלול בדמי חבר שנתיים

**כ"ו אלול התשפ"ה - 19.09.2025
קבלת שבת & קבלת השנה החדשה**

**שיפה ושונה תהה השנה
אשר מתחילה לה היום**

מוזמנים לקבלת השבת

יחד עם קבלת השנה החדשה.

יום שישי כ"ו באלול, ה-19/9/2025 בשעה 17:00
במועדון עמותת מכבים במתחם ועד הרובע
רחוב ישראל פלד 100, מכבים.
סיום משוער 18:30

מוזמנות ומוזמנים להגיע בחולצה לבנה.

דמי השתתפות 20 ש"ח / כלול בדמי החבר השנתיים.

הדסה אבירם: בימים של כאב, בלבול וחוסר ודאות, נזכור כי הכוח נמצא בידינו.

השנה נחוג יחד, הן את קבלת השבת הן את קבלת השנה החדשה. קבלת השבת היא העוגן הקבוע בלוח השנה. ומהרצף הבטוח של השבת נפתח את דלתנו לשנה החדשה. אני מזמינה את ערטל לערוך את קבלת השבת.

ערטל רילסקי: קבלת השבת - פרשת ניצבים היא פרשת השבוע שלפני ראש השנה. קיבלנו את השבת ואת השנה החדשה בשירים שעוסקים בתקווה.

מצאנו בשירי ראש השנה שנכתבו בתקופות שונות וכולם רלוונטיים לנו היום. הזכרנו את אחד הפסוקים המרכזיים בפרשה - "לא בשמים היא" שמהווה בסיס לתפיסה שאנו רשאים לפרש את התורה כדרכנו החילונית "בפוך ובלבבך לעשותו" כלומר יש לנו גם אחריות לעשות את הטוב בלב שלם.

הדסה אבירם: מוקי צור בספרו "התקווה היא לא כובע עם נוצות" מציין "תקווה היא לא אופטימיות

זה היה בחודש אלול – המשך 3

ולא פסימיות ויש הבדל בין תקווה לאשליה.
האשליה – סוגרת, התקווה – פותחת. תקווה שואלת שאלות, גם אם הן קשות.
דב בורוכוב, ההוגה החשוב ביותר של הציונות הסוציאליסטית (שאגב, מעולם לא עלה לארץ) אמר פעם: 'אופטימיסט לא צריך שישנו את העולם ופסימיסט לא מאמין שאפשר לשנות אותו'.
מה נשאר? אומץ לב. ובשבילי אומץ לב – הוא תקווה. אני אדם מקוה. " מוקי צור.
לגבי התקווה היא לא תחזית מזג אוויר, היא החלטה לחיות בה, וחובה לחיות בה, ועלינו לעשות צעדים מעצמי חיים להעירה.
איך מתחילים? התחלה, על פי תפיסה זו, לא נראית

כמו אביב ולבלוב.

התחלות הן כמו בסתיו, הן ציפייה דרוכה לגשם אחרי הזריעה. התקווה באה בצד הידיעה שדבר לא מובטח.

נראה את האדמה היבשה שלפנינו, זרועה בקוצים וברקנים והחצב חוצב מתוכה פתח כדי ללבלב, כך אנחנו ננסה כמו החצב החוצב הבוקע את האדמה היבשה ומקווה לטוב.

במילה תקווה אנו מוצאים את האות קו"ף והאות וי"ו. ביחד קו.

את הקו הזה אנו פוגשים לראשונה בסיפור המרגלים. המסכמים עם רחב כיצד יצילו את חייה וחיי בני משפחתה כשיכנסו ליריחו.

"הנה אנחנו באים, בארץ; את-תקנות חוט השני הזה תקשרי, בחלון אשר הורדתנו בו, ואת-אביך ואת-אמך ואת-אחריך ואת כל-בית אביך, תאספי אליך הביתה. (יהושע ב, יח.)

כשהמרגלים עוזבים מציין המקרא

ותשלחם וילכו; ותקשר את-תקנות השני, בחלון.

לתקווה הסבר נוסף, ציפייה, תוחלת, כדברי הנביא ירמיהו לא ט"ז:

"מנעי קולך מבכי, ועיניך, מדמעה..... ויש-תקווה לאחריהך, ושבו בנים, לגבולם."

יש קשר רב בין שני הפירושים:

הקו הוא חוט המתוח, ובציפייה יש מתח ודריכות.

היום נמתח "קו" מהעבר המוכר אל העתיד הלא ידוע, נעלה איחולי ברכה עם שאיפות לצמיחה, ולקיחת אחריות של עשייה חדשה ותקווה חדשה.

אלו הברכות שרוב הקבוצות ברכו את הקהילה

תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה. (לקוח מהפיוט "אחות קטנה" הפותח את תפילת ערבית לראש השנה.)

אל תגידו יום יבוא הביאו את היום. (שיר לשלום י. רוטבליט י. רוזנבלום)

שיפה ושונה תהיה השנה אשר מתחילה לה היום. (בראש השנה /נ. שמר)

את הגשם תן רק בעתו. (אנחנו לא צריכים יותר / א. קורן, ש. אימברמן)

אחרי החגים יתחדש הכול (התחדשות /נ. שמר)

להתחיל מחר בבוקר עם שיר חדש בלב (החגיגה נגמרת / נ. שמר)

אביבה סמיט: תודה על קהילה מופלאה שיוצרת רגעים קסומים כאלה

זה היה בחודש אלול – המשך 4

הברכה של 'צוות חגים' מפי גילה אלון.

עם בוא השנה החדשה,
נשאף לצאת לדרך חדשה –
דרך של תיקון, של אחדות, ושל תקווה אמיצה:
לשלוש שיתפרש בין גבולות חיצוניים ובין לבבות
פנימיים,
לאור שיחליף את החשכה,
ולחיים שישבו להיות שפויים, פשוטים ואנושיים.
ברוח חזון נביאנו :
"עשו משפט, אהבת חסד, הצנע לכת", – "ושבו בנים
לגבול",
שתהיה זו שנה מבורכת לכולנו – כאנשים, כקהילה,
וכעם.

שנה טובה,

כל הכבוד וברכות

כל הכבוד וברכות לחברת הקהילה **חוה אפשטיין** על הזכייה בשלב המקומי של תחרות הכתיבה הארצית "מילה במקום" של הליקון
השנה התקיימה התחרות תחת הנושא "תקווה"
שהיווה השראה לעשרות כותבים וכותבות שהגישו את יצירותיהם בסוגות הסיפור הקצר ושירה.
במהלך החודשי האחרונים נשלחו עשרות טקסטים מקוריים של תושבי מודיעין מכבים רעות בהם באו לידי ביטוי מגוון קולות, סיפורים אישיים וחלומות לעתיד טוב יותר.
מתוך היצירות הללו נבחרו המועמדים שהעפילו לשלב הארצי. בטקס שנערך במעמד נציגות העירייה, מועדון רוטרי, בית הספר מודיעין, צוות הסיפריות משתתפי התחרות ובני משפחותיהם.
נשמעו קטעים מתוך היצירות הזוכות והורו נימוקים שהצליחו לרגש את הקהל ולהמחיש את עוצמת המילים והכתיבה המקומית.

חוה אפשטיין זכתה במקום הראשון בקטגוריית "שירה מבוגרים"

צילום: יוסי וונש

אייל ישפה: תודה להדסה, לשרה'לה, לגילה אלון, לגילה דגן, לאתי, לרחל וליוסי על הכנת הערב לראש השנה. תודה לערטל על הובלת קבלת השבת. תודה לאיתן על הובלת השירה תוך התחשבות בכל שינויי הקצב והסולמות השונים. שתהיה לנו שנה טובה יותר ובתקווה לחזרת החטופים כולם במהרה הביתה.

רחל וונש: צוות חגים השקיע שעות רבות במחשבה על ציון השנה החדשה בקהילה.
היגדים ששידרו תקווה לשנה טובה יותר היו כתובים על פלקטים שנתלו על הקירות בעיצובה הנאה של אתי ירמיהו ושרנו משירי החג, את השירים הובילו כתמיד חברים מהקהילה. הייתה הרגשה שלא מעט חברים תרמו להצלחת הערב. ואכן זה היה ערב נעים שהשאיר אותנו (אותי בכל אופן...) בתקווה שאכן דברים ישתנו לטובה בשנה הקרובה. תודה לכל העושים במלאכה ושנה טובה.

